

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-6S/242/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1022201523
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kúdelčíková
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1022201523.1

Uznesenie

Správny súd v Bratislave v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX D., právne zastúpený: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Peter Martinkovič, LL.M., s.r.o., so sídlom Tomášikova 30, 821 01 Bratislava, IČO: 56 455 496, proti žalovanému: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o preskúmanie zákonnosti opatrenia žalovaného č. SPFS17294/2015/501, SPFZ130748/2022 zo dňa 02.08.2022 a opatrenia žalovaného č. SPFS17294/2015/501, SPFZ16585/2022 zo dňa 29.09.2022, takto

rozhodol:

rozhodol:

Správny súd v Bratislave postupuje vec vecne a miestne príslušnému Mestskému súdu Bratislava IV.

odôvodnenie:

I.
Žaloba

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 03.11.2022, doručenou Krajskému súdu v Bratislave dňa 04.11.2022, domáha preskúmania zákonnosti oznámenia žalovaného o plnení reštitučného nároku finančne č. SPFS17294/2015/501, SPFZ130748/2022 zo dňa 02.08.2022 a odpovede žalovaného k stanovisku žalobcu k uvedenému oznámeniu č. SPFS17294/2015/501, SPFZ16585/2022 zo dňa 29.09.2022 (ďalej spolu len „napadnuté listy“), ich zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie.

2. Dňa 03.11.2008 Obvodný pozemkový úrad v Bratislave vydal rozhodnutie č. 346/07/4971/2008/D zo dňa 03.11.2008 (ďalej len „rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Bratislave“), ktorým rozhodol tak, že žalobca a E. B., obaja v podiele 1, splnili podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o navrátení vlastníctva k pozemkom“) (I. výrok), že im priznal právo na náhradu v pôvodnom katastrálnom území Bratislava – Staré Mesto za nehnuteľnosť špecifikovanú vo výroku tohto rozhodnutia (II. výrok), a že oprávneným osobám sa prevedie bezodplatne do vlastníctva iný pozemok vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a bonite, v akej bol pôvodný pozemok, a to ak možno v tej istej obci, v ktorej sa pôvodný pozemok nachádzal, ak by s tým oprávnené osoby súhlasili, alebo sa oprávneným osobám poskytne finančná náhrada vo výške stanovenej podľa osobitného predpisu v zmysle zákona cestou žalovaného (III. výrok). V zmysle výroku rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave mohli oprávnené osoby požiadať o nárok na náhradu v lehote troch rokov s tým, že inak by sa ich nárok prekludoval.

3. Žalobca listami zo dňa 19.01.2009, 30.08.2017 ako aj 08.08.2022 opakovane žiadal o prevedenie náhradného pozemku do jeho vlastníctva, avšak ku dňu podania žaloby sa tak neudialo. Žalovaný

napadnutými listami žalobcovi oznámil, že mal nárok na finančnú náhradu vo výške 3 601,56 eur z dôvodu, že nespĺňal podmienky podľa § 6 ods. 2 zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom.

4. Z napadnutých listov bolo zrejmé, že žalovaný nepovažoval za splnenú podmienku výmery 400 m², keďže náhrada sa mala poskytnúť oprávneným osobám v spoluvlastníckom podiele 1 k celku. Žalovaný následne výmeru pôvodnej nehnuteľnosti, a to v rozsahu 434 m², rozdelil a tvrdil, že de facto mal žalobca nárok len na 1, teda reálnu polovicu o výmere 217 m², ktorá teda bola menšia ako 400 m². Takýto výklad žalovaného ale nebol správny a nemal ani oporu v rozhodnutí Obvodného pozemkového úradu v Bratislave. Z napadnutých listov nebolo vôbec zrejmé, na základe akej úvahy žalovaný dospel k ním prezentovanému záveru, a preto boli tieto listy nezrozumiteľné.

5. Žalobca bol právnym nástupcom E. B. ako oprávnenej osoby. Táto skutočnosť vyplývala z dedičského rozhodnutia sp. zn. 26D/161/2015.

6. Žalobca splnil všetky podmienky na priznanie náhradného pozemku podľa § 6 ods. 2 zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, pretože spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti nikdy nepredstavoval jej reálnu časť výmery, ale len podiel na právach a povinnostiach. Inak povedané, nebolo možné tvrdiť, že žalobcovi vznikol nárok len na náhradu pozemku vo výmere 217 m², pretože spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 prináležal z celého pozemku.

Vzhľadom k tomu, že jediným právnym nástupcom po oprávnenom E. B. bol druhý oprávnený, t.j. žalobca, ak by sa aj akceptovala úvaha o reálnom pomere pozemku podľa spoluvlastníckeho podielu, tak by musel mať žalobca nárok na náhradu za celý pôvodný pozemok.

7. Žalobca si riadne uplatnil nároky u žalovaného a žiadal priznať náhradný pozemok za dotknutú nehnuteľnosť, keďže prinavrátene totožnej nehnuteľnosti nebolo možné. K tomuto ale žalovaný nepristúpil. Žalovaný žalobcovi nedôvodne ponúkal finančnú náhradu namiesto náhradného pozemku. Z textácie litery zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom „sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne pozemky“ vyplývalo, že išlo o obligatórnu podmienku, na ktorú oprávnená osoba mala nárok od štátu ex lege, a to za predpokladu splnenia zákonných podmienok. Tieto podmienky splnené boli a žalovaný, ktorý vystupoval so zákonnými kompetenciami zverenými štátom, nesprávne interpretoval príslušnú zákonnú úpravu, čím spôsobil, že žalobca bol de iure pozbavený vlastníckeho práva napriek rozhodnutiu Obvodného pozemkového úradu v Bratislave.

II.

Vyjadrenie žalovaného

8. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 26.01.2024 navrhujúc žalobu zamietnuť, keďže žalobca nespĺnil pre účely poskytnutia náhradného pozemku podmienku, v zmysle ktorej sa náhradný pozemok prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400 m², a ak nárok v peniazoch je väčší ako 166 eur, pričom ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch. Oprávneným osobám bolo totiž rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v Bratislave priznané právo na náhradu za pozemok špecifikovaný vo výroku tohto rozhodnutia, a to v spoluvlastníckom podiele 1. Každý z oprávnených osôb teda patrila výmera o rozsahu 217 m², čo bolo menej ako zákonom stanovená výmera 400 m², ktorá bola nevyhnutná na poskytnutie náhradného pozemku. Skutočnosť, že E. B. zomrel v roku 2015 a jeho jediným dedičom bol žalobca, nemala za následok, že by sa reštitučné nároky obidvoch oprávnených osôb sčítavali.

9. Žalovaný taktiež namietol, že žaloba bola podaná oneskorene vo vzťahu k jeho oznámeniu o plnení reštitučného nároku finančne č. SPFS17294/2015/501, SPFZ130748/2022 zo dňa 02.08.2022.

III.

Konanie na správnom súde

10. Na základe § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) začal svoju činnosť

01.06.2023 a súčasne výkon súdnictva prešiel z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 01.06.2023 daná právomoc správnych súdov. V súlade s platným a účinným rozvrhom práce správneho súdu bola vec vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6S/242/2022 v zmysle § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelená do senátu 6S správneho súdu a je na tomto súde vedená pod sp. zn. BA-6S/242/2022.

IV.

Relevantné právne predpisy

11. Podľa § 493e zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“), konania začaté a neskončené do 30.06.2023 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30.06.2023; ustanovenie § 493f tým nie je dotknuté.

12. Podľa § 2 ods. 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

13. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) SSP, na účely tohto zákona sa rozumie administratívnym konaním postup orgánu verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní individuálnych správnych aktov a normatívnych správnych aktov.

14. Podľa § 3 ods. 1 písm. b) SSP, na účely tohto zákona sa rozumie rozhodnutím orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý je formálne označený ako rozhodnutie alebo je za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu a zakladá, mení, zrušuje alebo deklaruje práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby, alebo sa jej priamo dotýka.

15. Podľa § 3 ods. 1 písm. c) SSP, na účely tohto zákona sa rozumie opatrením orgánu verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

16. Podľa § 25 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

17. Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „CSP“), na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

19. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

20. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

21. Podľa § 6 ods. 2 zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, v prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu (ďalej len „náhradný pozemok“) v primeranej výmere a bonite, v akej boli jej pôvodné pozemky, a to
a) v prvom poradí v tom istom katastrálnom území, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok alebo v inom katastrálnom území obce, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok,
b) v druhom poradí v katastrálnych územiach obcí bezprostredne susediacich s obcou, v ktorej katastrálnom území sa nachádzal pôvodný pozemok, alebo

c) v treťom poradí v okrese, v ktorom sa nachádzal pôvodný pozemok, ak s tým oprávnená osoba súhlasí, alebo oprávnenej osobe sa poskytne finančná náhrada. Ak oprávnená osoba s náhradným pozemkom trikrát nesúhlasí, poskytne sa jej náhrada v peniazoch. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takého nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok v peniazoch je väčší ako 166 eur. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch.

V.

Právne posúdenie vecí správnym súdom

22. Žalobca sa žalobou domáhal preskúmania zákonnosti napadnutých listov. Inými slovami, žalobca predmet správneho súdneho prieskumu vymedzil tak, že ním majú byť napadnuté listy, t.j. oznámenie žalovaného o plnení reštitučného nároku finančne č. SPFS17294/2015/501, SPFZ130748/2022 zo dňa 02.08.2022 a odpoveď žalovaného k stanovisku žalobcu k uvedenému oznámeniu č. SPFS17294/2015/501, SPFZ16585/2022 zo dňa 29.09.2022. V nadväznosti na takto ustálený predmet správneho súdneho prieskumu bolo potom potrebné v prvom rade posúdiť to, či napadnuté listy sú spôsobilé byť predmetom správneho súdneho prieskumu.

23. Pri skúmaní spôsobilosti konkrétnej písomnosti (alebo konkrétneho postupu) určitého subjektu byť predmetom správneho súdneho prieskumu je potrebné vychádzať z toho, že správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú zákonnosť rozhodnutí, opatrení a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených zákonom. Je potom zrejmé, že predmetom správneho súdneho prieskumu sú rozhodnutia, opatrenia, iné zásahy ako aj nečinnosť orgánov verejnej správy a ďalšie veci ustanovené zákonom týkajúce sa činnosti orgánov verejnej správy. Spoločným menovateľom všetkých týchto predmetov správneho súdneho prieskumu je, že ide o výsledky konania, resp. nekonania orgánov verejnej správy pri výkone verejnej správy. Od tohto elementárneho vyjadrenia predmetu správneho súdneho prieskumu možno potom odvodiť základné vymedzenie toho, čo správne súdy v rámci správneho súdnictva nepreskúmajú, a to právne a iné akty či úkony subjektov, ktoré nie sú orgánmi verejnej správy, resp. tie právne akty orgánov verejnej správy, ktoré nie sú výsledkom výkonu verejnej správy, a v ktorých teda absentuje vrchnostenský vzťah medzi orgánom verejnej správy a adresátom daného právneho aktu. To potom znamená, že právne akty, ktoré síce vydal orgán verejnej správy, avšak ktoré nie sú výsledkom postupu v rámci vrchnostenského vzťahu medzi týmto orgánom verejnej správy a adresátom daného právneho aktu, t. j. právne akty orgánov verejnej správy, ktoré nie sú výsledkom výkonu ich pôsobnosti v oblasti verejnej správy, nemožno preskúmať v rámci správneho súdnictva. Správny súd preto pri skúmaní spôsobilosti napadnutých listov byť predmetom správneho súdneho prieskumu zameral svoju pozornosť na posúdenie otázky, či tieto právne akty boli výsledkom postupu v rámci vrchnostenského vzťahu medzi žalovaným a žalobcom ako adresátom daného právneho aktu, t. j. či tieto právne akty boli výsledkom výkonu pôsobnosti žalovaného v oblasti verejnej správy.

24. V nadväznosti na otázku, či napadnuté listy boli výsledkom výkonu pôsobnosti žalovaného v oblasti verejnej správy, správny súd prvotne pripomína, že žalovaný bol zriadený zákonom č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách (ďalej len „zákon o pozemkových úpravách“), ktorý upravuje jeho postavenie a úlohy, na ktoré bol zriadený. V zmysle zákona o pozemkových úpravách je žalovaný právnickou osobou so sídlom v Bratislave, pričom svoju činnosť vykonáva jednak na základe zákona o pozemkových úpravách, jednak na základe osobitných predpisov, a to vo verejnom záujme. Z tejto činnosti potom žalovanému vznikajú práva a záväzky.

25. Medzi úlohy žalovaného v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov patrí aj prevádzanie náhradných pozemkov do vlastníctva oprávnenej osoby. Túto úlohu žalovaný vykonáva podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom a tiež podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o úprave vlastníckych vzťahov k pôde“).

26. Zo zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom je zjavné, že pri poskytovaní náhradných pozemkov žalovaný nemá postavenie orgánu verejnej správy a nerozhoduje na základe zákonom zverenej

právomoci konať a rozhodovať o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Žalovaný pri poskytovaní náhradných pozemkov len realizuje rozhodnutie príslušného orgánu verejnej správy, a to reštitučného orgánu, v rámci kontraktačného procesu.

27. Vzťah žalovaného a reštituenta pri rokovaní o poskytnutí náhradného pozemku v zmysle zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom je výsostne súkromnoprávny, a to napriek striktnnej normatívnej úprave určujúcej postup oboch strán ako aj charakter náhradného pozemku. Žalovaný totiž nie je oprávnený vrchnostensky stanoviť, že reštituentovi bude pridelený taký náhradný pozemok, s ktorým reštituent nesúhlasí, a zároveň reštituent nemá nárok na poskytnutie ním vybraného pozemku. Napokon, ak sa žalovaný a reštituent dohodnú na uspokojení nároku reštituenta na pridelenie náhradného pozemku, je výsledkom tohto ich konsenzu čisto súkromnoprávny akt, resp. právny úkon, a to zmluva o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemku.

28. Z uvedeného je zrejmé, že pri rokovaní o poskytnutí náhradného pozemku v zmysle zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom je postavenie žalovaného a reštituenta rovnocenné. Žalovaný totiž nie je oprávnený jednostranne ukladať povinnosti reštituentovi a ani sám autoritatívne vynucovať plnenie eventuálnych povinností reštituenta. Predmetný vzťah medzi žalovaným a reštituentom je teda vzťahom súkromnoprávnym.

29. Súkromnoprávnemu charakteru vzťahu žalovaného a reštituenta pri rokovaní o poskytnutí náhradného pozemku ostatne nasvedčuje tiež aktuálna správna súdna prax, v zmysle ktorej reštitučný proces podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom možno rozdeliť do dvoch fáz. Prvú fázu predstavuje administratívne reštitučné konanie, v rámci ktorého reštitučné orgány vrchnostensky rozhodujú o uplatnenom reštitučnom nároku. Ak reštitučné orgány nároku vyhovejú, buď rozhodnú o vydaní pôvodnej nehnuteľnosti reštituentovi alebo reštituentovi priznávajú právo na náhradu, ak pôvodnú nehnuteľnosť nemožno vydať. Druhá fáza, ktorá potom logicky nasleduje, len ak bol reštitučný nárok úspešný, avšak reštituentovi nebolo možné vydať pôvodnú nehnuteľnosť, spočíva v uspokojení priznanej reštitučnej náhrady. Na rozdiel od prvej fázy reštitučného procesu, tá druhá má výlučne súkromnoprávnu povahu. V rámci nej sa úspešný reštituent a štát zastúpený žalovaným dohadujú na spôsobe uspokojenia náhrady, ktorého výsledkom je následne buď zmluva o bezodplatnom prevode náhradného pozemku zo štátu na reštituenta alebo zaplatenie peňažnej náhrady štátom reštituentovi (napr. uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Svk/10/2023 zo dňa 31.01.2024, ods. 13).

30. Pre úplnosť možno spomenúť, že podľa kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky žalovaný, t.j. Slovenský pozemkový fond, v tzv. druhej fáze reštitučného procesu nekoná ako orgán verejnej správy, ale ako zmluvná strana napíňajúca priznaný nárok. V tejto fáze reštitučného procesu žalovaný, t.j. Slovenský pozemkový fond, nevydáva žiadne správne rozhodnutie, jeho činnosť nie je autoritatívna, ale vyžaduje súhlas druhého subjektu, t.j. oprávnenej osoby, a výsledkom je zmluva, resp. dohoda a teda súkromnoprávny úkon. Prípadné spory vyplývajúce z tohto procesu preto patria do právomoci civilných súdov a nie správnych súdov. Inými slovami, žalovaný v tzv. druhej fáze reštitučného procesu nevykonáva verejnú správu (porovnaj napr. uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 18SKomp/6/2025 zo dňa 18.06.2025). Tieto závery kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sa síce vzťahujú k reštitučnému procesu podľa zákona o úprave vlastníckych vzťahov k pôde, avšak v plnom rozsahu ich možno aplikovať aj na reštitučný proces podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom (porovnaj napr. uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 18SKomp/6/2025 zo dňa 18.06.2025, ods. 23).

31. Z hľadiska uvedených východísk bolo potrebné posúdiť spôsobilosť napadnutých listov byť predmetom správneho súdneho prieskumu.

32. Zo súdneho spisu je zrejmé, že rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v Bratislave bolo žalobcovi priznané právo na náhradu v pôvodnom katastrálnom území Bratislava – Staré Mesto za nehnuteľnosť špecifikovanú vo výroku tohto rozhodnutia, a že žalobca požiadal o poskytnutie

náhrady v zmysle rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave. Podaním žiadosti žalobcu o poskytnutie náhrady v zmysle rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave začala fáza reštitučného procesu, ktorá už nemala charakter administratívneho konania, ale výsostne súkromnoprávny charakter. V tejto fáze reštitučného procesu písomnosti žalovaného z už uvedených dôvodov nie je možné považovať za právne akty orgánu verejnej správy vydané v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy. Správny súd preto dospel k záveru, že napadnuté listy nie sú právnym aktom orgánu verejnej správy vydaným v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy, a teda nie sú spôsobilé byť predmetom správneho súdneho prieskumu.

33. Správny súd konštatovaním, že napadnuté listy nie sú právnym aktom orgánu verejnej správy vydaným v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy, nijako nespochybňuje, že niektoré právne akty žalovaného majú charakter právneho aktu vydaného orgánom verejnej správy v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy napr. rozhodnutie žalovaného o nesprístupnení informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Na druhej strane nemožno opomenúť, že žalovaný má tiež rozsiahle kompetencie ako subjekt súkromnoprávných vzťahov, a to napríklad pri zastupovaní neznámych vlastníkov. Charakter konkrétneho právneho aktu žalovaného je preto potrebné posudzovať individuálne.

34. Po zistení, že napadnuté listy nie sú spôsobilé byť predmetom správneho súdneho prieskumu, správny súd v rámci ustálenia svojho ďalšieho postupu v predmetnej právnej veci skúmal, či na prejednanie a rozhodnutie tejto právnej veci nie je daná právomoc iného orgánu verejnej moci.

35. Pri skúmaní právomoci prejednať a rozhodnúť predmetnú právnu vec správy súd zo súdneho spisu zistil, že medzi žalobcom a žalovaným existuje spor ohľadne formy náhrady za nehnuteľnosť špecifikovanú vo výroku rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave, t.j. spor o to, či má žalobca právo na to, aby bol do jeho vlastníctva bezodplatne prevedený iný pozemok vo vlastníctve štátu, alebo či má byť žalobcovi poskytnutá finančná náhrada. Tento spor medzi žalobcom a žalovaným, ktorý vznikol potom, ako žalobca požiadal o poskytnutie náhrady v zmysle rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Bratislave, má charakter súkromnoprávneho sporu, presnejšie charakter sporu v rámci kontraktáčného procesu medzi žalobcom a žalovaným. Postavenie žalovaného a žalobcu v právnom vzťahu, z ktorého tento spor vyplýva, ako to už bolo uvedené, je rovnocenné, keď žalovaný v tomto právnom vzťahu nerozhoduje na základe zákonom zverenej právomoci konať a rozhodovať o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Na prejednanie a rozhodnutie tohto sporu je preto daná právomoc civilného súdu.

36. Na závere, že na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu je daná právomoc civilného súdu, nemohlo nič zmeniť ani to, že žalobcom formulovaný žalobný návrh je typický pre žalobný návrh v rámci všeobecnej správnej žaloby. Pri skúmaní právomoci na prejednanie a rozhodnutie určitej právnej veci totiž nie je možné vychádzať len zo žalobného návrhu. Žalobný návrh má pri ustálení charakteru práv a povinností tvoriacich obsah právneho vzťahu, z ktorého vyplýva žalobcom uplatnený nárok, nepochybne zásadné miesto. Pri ustálení charakteru týchto práv a povinností je však potrebné prihliadať aj na ostatné časti žaloby, a teda charakter predmetných práv a povinností je potrebné ustáliť vychádzajúc z celkového obsahu žaloby. Inými slovami, žalobný návrh nemožno vnímať izolovane bez prihliadnutia k ostatným častiam žaloby, resp. bez prihliadnutia k celkovému obsahu žaloby (porovnaj napr. uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/10/2021 zo dňa 08.12.2021, ods. 11). V predmetnej právnej veci je pritom z celkového obsahu žaloby zrejmé, že žalobca sa domáha ochrany svojho práva v rámci sporu o to, či má právo na to, aby bol do jeho vlastníctva bezodplatne prevedený iný pozemok vo vlastníctve štátu, alebo či mu má byť poskytnutá finančná náhrada, pričom tento spor vyplýva zo súkromnoprávneho vzťahu.

37. Správny súd v súvislosti so žalobcom formulovaným žalobným návrhom pripomína, že právo na súdnu ochranu nemožno vykladať tak, že by sa žalobca mohol v akomkoľvek konaní domáhať akéhokoľvek petitu žaloby či návrhu. Naopak, od žalobcu možno požadovať, aby svoj petit prispôbil typu konania, ktoré zodpovedá procesnej úprave pre ten orgán, ktorý má právomoc o príslušnom spore alebo veci rozhodovať (porovnaj napr. uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/10/2021 zo dňa 08.12.2021, ods. 16).

38. Keďže napadnuté listy nie sú právnym aktom orgánu verejnej správy vydaným v rámci výkonu jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy, a teda nie sú spôsobilé byť predmetom správneho súdneho prieskumu, a keďže žalobca sa podanou žalobou domáha ochrany svojho práva v rámci sporu o to, či má právo na to, aby bol do jeho vlastníctva bezodplatne prevedený iný pozemok vo vlastníctve štátu, alebo či mu má byť poskytnutá finančná náhrada, pričom tento spor vyplýva zo súkromnoprávneho vzťahu, správny súd posudzujúc žalobu podľa jej obsahu po ustálení záveru, že prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu patrí do právomoci civilného súdu, rozhodol o postúpení veci vecne a miestne príslušnému Mestskému súdu Bratislava IV. Pri určení miestnej príslušnosti pritom správny súd vychádzal z toho, že v predmetnej právnej veci ide o spor v rámci kontraktačného procesu, a že všeobecným súdom žalovaného (za ktorého žalobca označil „Slovenský pozemkový fond“) podľa jeho sídla je práve Mestský súd Bratislava IV. Správny súd uplatnil tento postup v nadväznosti na zistenie, že žalobcovi v predmetnej právnej veci nemožno poskytnúť ochranu v rámci správneho súdnictva, a že žalobca sa podanou žalobou domáha ochrany svojho práva v rámci sporu vyplývajúceho zo súkromnoprávneho vzťahu, na prejednanie ktorého je daná právomoc civilného súdu, majúc za to, že sa tým (s prihliadnutím na skutočnosť, že právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú pri postúpení veci zachované) naplní účel práva na súdnu ochranu. Pokiaľ by totiž správny súd žalobu postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP odmietol ako neprípustnú, žalobca by síce mohol podať žalobu adresovanú civilnému súdu, avšak mohol by byť negatívne postihnutý právnymi dôsledkami plynutia času.

39. Napokon správny súd pre úplnosť poukazuje na to, že žalobca v žalobe oznámenie žalovaného o plnení reštitučného nároku finančne č. SPFS17294/2015/501, SPFZ130748/2022 zo dňa 02.08.2022 označil ako opatrenie, keď konštatoval, že z tohto oznámenia nie je zrejmé, na základe akej úvahy žalovaný dospel k záveru, ktorý je v ňom prezentovaný, „a preto je toto opatrenie nezrozumiteľné.“ Správny súd preto v záhlaví tohto uznesenia napadnuté listy formálne označil ako opatrenia, aj keď v zmysle už uvedeného napadnuté listy neboli opatreniami orgánu verejnej správy.

40. Toto rozhodnutie senát správneho súdu prijal pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu kasačná sťažnosť nie je prípustná § 439 ods. 2 písm. d/ SSP v spojení s § 493e SSP.